

SLOVENSKI SOKOL.

GLASILO SLOVENSKE SOKOLSKE ZVEZE.

Štev. 5.

V Ljubljani, 25. maja 1908.

Leto V.

DR. MIROSLAV TYRŠ.

Telovadba v estetičnem oziru.

(Dalje.)

Primernost pa se ne tiče samo izvedb, ampak tudi o ro dja. Navesti hočemo tu le nekoliko primerov.

Marsikje se opazi tudi pri nas konj z vratom navzgor dvignjenim. Morda je bilo to nekdanj primerno, dandanes pa je docela nezmisljena stvar.

Voltžiranje — gotovo najelegantnejša izmed vseh vadbenih panog — je, kakor znano, francoskega izvira in se je izvajalo izpočetka na živem konju. Bil je to del višje jahalne umetnosti. Pozneje so rabili nagačenega konja za pripravo ali kot nadomestilo. Vadbeni tvorci so bili izzačetka po tem urejeni, in gotovo ni prišlo nikomur na misel, uvesti se odnožno *čez vrat*; saj bi bil tako na konju z obličjem proti hrbtu obrnjen. Sedaj pa, ko je iz tega postalo čisto telovadsko orodje in se je na njem razvilo toliko bogastvo najfinejših vaj, od katerih na pr. vsa kolesa absolutno zahtevajo vodoravnost celote, bi bilo popolnoma neprimerno,

ko bi se pridržal dvignjen vrat, kakor se tudi na Nemškem često godi.*) Podobno so trioglati krogi, predebel drog, premočne lestvine na bradlji neprimerne, ker se na njih ne dado izvesti mnoge krasne vaje ali se vsaj po nepotrebem otežkočijo. Vobče ne bodi nobeno orodje drugačno, kakor se strinja z njegovim namenom, ne bodi debelejše, nego neobhodno zahtevata trdnost in varnost. Njegova okornost ima okornost tega, kar se na njem izvaja, za nujno posledico. Isto velja tudi o mečevalni pripravi. Oglavnica, ki bodisi tlači senci ali pri vsakem gibu leti z glave, neudobni opasniki, pretežke sablje, z ročaji bodisi nepotrebno debelimi, bodisi nepraktično tenkimi, vse to otežuje mečevanje samo, jemlje telovadcem veselje, ovira napredek in ima za nasledek ono okornost, o kateri smo govorili poprej. Nobena varčnost ni neumestnejša nego ona, ki pri orodju

*) Toda tudi za to nismo, da bi bil konj na obeh straneh ročajev docela enak. Razložek v vajah čez vrat in čez hrbet se kaže samo pri odnožki in pri odsunih zanožno in odbočno (na konju na šir), orodje skozinskozi enake debelosti pa se vidi jako netreplno in obreklo. Naj se ohrani spomin na postanek, kolikor to ni napotu, že tako nas bodo ročaji vedno spominjali nanj. To je, umetniško rečeno, nekakšno „stiliziranje“ konja, dočim se konj z dvignjenim vratom ali celo nagačen konj v resnici vidi prosto „naturalistično“. Tudi noge pustimo svojim konjem ne le v spomin, ampak tudi zato, ker je s tem trdno stanje očitno naznačeno. Koze in konji samo na železni palici v sredi, kakor obstoje tupatam, so se mi vedno zdeli kot jetrne klobase balansirane na špili. In kaj če kdo zdrsrne in podnje pade?

skopari. Za vsakršne nepotrebosti, za čačljave dekoracije je navadno dosti sredstev, za priprave pa, pri katerih treba dovršenosti in zadostnosti v telovadnem oziru, so mošnje prazne, in nič ne škoduje, če je orodje okorno, polomljeno in neporabno, da, ako tudi nedostaja najpotrebnejših stvari. Poznamo društva, ki vsako leto z znatno izgubo prirejajo zabave vsake vrste; ali kakor statistika po njih lastnih podatkih kaže, si niso oskrbela niti jako potrebnega orodja, priprav, brez katerih pravzaprav ni možno nobeno razumno poučevanje, noben vsestranski in ličen razvoj telesa.

Orodje razpostavljamo v prostorih, namenjenih za to. Tudi ti naj bodo primerni in se naj strinjajo v vsem s svojim namenom. Tudi to je eden izmed številnih razlogov, iz katerih bi si moralo vsako društvo prizadevati, da si postavi svoje *lastno* poslopje.

To poslopje bodi, čeprav preprosto, ali vendar kolikor mogoče zalo in — kjer je sploh na to paziti *mogoče* — kar se tiče sloga, čisto in natančno. Naj vsakdo, kdor ga ogleduje in vanj stopi, takoj spozna, da je to javen,

važen namen, kateremu je posvečeno: npravstvena vrlina, moč in moška telesna lepota. Tudi s preprostimi sredstvi se da tu mnogo doseči. Saj sta dostojnost in prava krasota vedno preprostosti — seveda ne enoličnosti — bližji nego prenapolnjenosti in nagizdju.

Če naj priporočimo gotov slog in s tem obenem prispemo k enakemu značaju naših telovadnic, bodi to povsod *renesansni slog*, kolikor mogoče v prvotni preprostosti in jedrnosti svoji. Saj pomeni renesansa toliko kakor prepod, prepod namreč grškega duha zlasti tudi v umetnosti in torej tudi v stavbarstvu. Podobno pa temelji telovadba na obnovitvi grških načel glede vzgoje človeka in znači torej tudi renesanso tega duha; da, ravnopravna pažnja na telesno vzgojo je v najlepšem in najdoslovnejšem pomenu besede prepod vsled enostranosti že onemoglega evropskega človeštva. Ta slog pa ne nasprotuje tudi ne kakor na primer gotika modernim nazorom in gotovo hodi v priklad vsem potrebam telovadske stavbe, je torej v vsakem oziru pripraven in primeren.

(Dalje prih.)

DR. V. M.

Proste vaje.

(Dalje.)

C. Gibi nog.

Kakor pri gibih rok nam je tudi pri gibih nog razločevati tri podrejene vrste (drugega reda):

1. gibe iztegnjenih nog (pohyby nohou natažených),
2. gibe nog s skrčevanjem in suvanjem (pohyby nohou skrčením a trčením),

3. borilne gibe nog (pohyby nohou úpolnické).

Gibe nog moremo same na sebi izvajati samo z eno nogo, torej enostransko ali pa izmenoma (střídne): če najprej ena zase, potem druga zase izvede gib, če se torej nogi v izvedbi menjata). Z obema nogama hkratu jih moremo izvesti le, če jih združimo s

poskokom ali skokom. Te bomo za-
tegedelj navedli pri „poskokih in
skokih“.

1. Gibi iztegnjenih nog.

Prinoženje. Nogi sta v položaju
prinoženja, kadar sta v spetni stoji.*)
„Prinoženje“ (prinožiti, prinoženi)
pa zovemo tudi gib, s katerim pride
noga iz kateregakoli drugega iztegnje-
nega položaja v ta položaj k drugi nogi.

Prednoženje. Ako dvignemo iz
spetne stoji nogo pred telesom v bočni
ali v prečnih ravninah**) do pošev-
nega ali vodoravnega položaja ali pa
iz kakega drugega položaja iztegnjene
noge preidemo v te položaje, smo
„prednožili“, dosegli položaj „predno-
ženja“.

Naziv „prednožiti“, „predno-
ženje“ (prednožiti, prednoženi) nam
izraža ravno prednoženje, to je pred-
noženje v bočni ravnini. Prečno pred-
noženje označujemo s pristavkom „ven“
ali „not“, in sicer imenujemo predno-
ženje v vnanji prečni ravnini (z desno
nogo na desni ali z levo nogo na levi
strani): „prednožiti ven“ (prednožiti
zevnitř), prednoženje v notranji prečni
ravnini (z desno na levi ali z levo na
desni strani) pa: „prednožiti not“
(prednožiti dovnitř).

Do vodoravnega položaja predno-
žiti ni lahko; do zadnjega časa se
vodoravno prednoženje tudi ni vadilo
in zato tudi nismo delali razlike med
vodoravnim in poševnim prednoženjem.
V zadnjem času pa se v praksi vedno
bolj uveljavlja tudi prednoženje do-
cela do vodoravnega položaja. Ven-

dar tudi še sedaj ne uvrščamo vodo-
ravnih položajev zase in poševnih po-
ložajev zase v posebni skupini, temveč
štejemo kakor docela vodoravno tako
poševno prednoženje v bočni ravnini
k „ravnim“ položajem, v prečnih ravnin-
ah pa k „prečnim“ položajem.

Tudi ne označujemo poševnih
položajev na ta način kakor pri
rokah poševne položaje navzdol s
pristavkom „dol“, torej ne: „pred-
nožiti dol“, ali „prednožiti ven dol“,
in ravnitako ne razumemo vodorav-
nega položaja tedaj, kadar ni nobenega
pristavka, ampak nasprotno: vodoravno
prednoženje vedno izrecno označujemo,
in sicer s pristavkom „vodoravno“
(vodoravně), poševno pa razumemo
vedno tedaj, kadar ni nobenega pri-
stavka. Izrecno bi izrazili poševno
prednoženje z dodatkom „z merno“
(mirně): izvesti ga je tako visoko, da
tvori noga kot 45° z navpičnim po-
ložajem, ki ga je zavzemala v spetni stoji.

Potemtakem nam na pr. naziv
„prednožiti“ izraža prednoženje v bočni
ravnini za 45°, naziv „prednožiti vo-
doravno“ pa isto prednoženje, toda
višje: za 90°. „Prednožiti ven“ je pred-
noženje za 45° v vnanji prečni ravnini,
„prednožiti ven vodoravno“ bi bilo
isto prednoženje, pa za 90° itd.

Vodoravno prednoženje je dokaj
izdaten gib. Treba je, da ga tudi naša
društva marljivo vadijo. S pridno vadbo
se polagoma premagajo težkoče, ki jih
marsikomu dela to višje prednoženje.

Zanoženje. Pri zanoženju je noga
dvignjena vsaj za 45° za telesom v
bočni ali v prečnih ravninah. Poševno

*) Opisana je pri „preži v levo naprej“ v III. letniku „Slov. Sokola“ (l. 1906) na str. 90.

**) Z desno nogo v vnanji prečni ravnini na desni strani ali v notranji prečni ravnini na levi strani; z levo nogo v vnanji prečni ravnini na levi strani ali v notranji prečni ravnini na desni strani. Glej o ravninah II. letnik „Slovenskega Sokola“ (l. 1905.) na str. 62.

zanoženje štejemo v bočni ravnini k ravnim položajem, v prečnih ravninah pa k prečnim položajem. Imamo torej nazive: „zanožiti“ (zanožiti, zanoženi) za zanoženje v bočni ravnini, „zanožiti ven“ (zanožiti zevnitř) za zanoženje v vnanji prečni ravnini na istoimenski strani za telesom (z desno nogo na desni strani ali z levo nogo na levi strani), „zanožiti not“ (zanožiti dovnitř) pa za zanoženje v notranji prečni ravnini na raznoimenski strani za telesom (z desno na levi strani ali z levo na desni strani). Vodoravno moremo zanožiti le, če naredimo obenem večji ali manjši predklon. Tudi v tem primeru pa izvedba ni lahka ter jo priporočamo v pridno vadbo. Označujemo to zanoženje s pristavkom „vodoravno“, zanoženje samo za 45° pa razumemo, kadar ni nobenega tozadevnega pristavka, izrecno pa bi ga izrazili z dodatkom „zmerno“.

Odnoženje. Odnožimo, če preidemo z nogo do vsaj za 45° dvignjenega položaja v čelni ravnini, od sebe v stran. Prečnega odnoženja nimamo, poševno štejemo k ravnim položajem. Imamo potemtakem naziv „odnožiti“, „odnoženje“ (unožiti, unoženi), ki velja za navadno odnoženje za 45°. Zahtevo docela vodoravnega odnoženja bi izrazili s pristavkom „vodoravno“. Vodoravno odnoženje se pri nas malo vadi, želeti pa bi bilo pridnejšega ur-

jenja; izpočetka dela težkoče, pa je, kakor pri gibih nog vse vodoravne izvedbe, jako izdaten gib.

Za gibe iztegnjenih nog imamo naslednji pregled:

a) Ravnini:

- I. prednožiti;
- II. zanožiti;
- III. odnožiti;
- IV. prinožiti.

b) Prečni:

- I. 1. prednožiti ven;
- 2. „ not;
- II. 1. zanožiti ven;
- 2. „ not;
- III., IV.: prečnega odnoženja in prinoženja nimamo. —

Ako pri nazivih za dvige nog ni nobenega pristavka, je nogo dvigniti za 45°. Vodoravni položaj zahtevamo z dodatkom „vodoravno“, pristavek „zmerno“ izrecno izraža dvig noge samo za 45°. Da gib docela označimo, nam je k tem nazivom še pristaviti, s katero nogo je vajo izvesti, na pr.: „prednožiti z desno“.

Pri gibih iztegnjenih nog je treba, da je noga, ki se giblje, v kolenu docela iztegnjena in v nožnem členku napeta, tako da so prsti (stopalo), golen in stegno v eni ravni črti. Če ni drugačnega predpisa, mora tudi druga (stojna noga) biti v kolenu iztegnjena.

(Dalje prih.)

Telovadba na zletu v Pragi.

(Dalje.)

1. Tekma vrst in posameznikov v vrstah.

Tekmovalo se je:

na drogu, bradlji, konju na šir z

ročajema (iz 5 danih vaj*) za vsako orodje je bilo izžrebat pred tekmo po eno; vajo na konju na šir je bilo izvesti na obe strani in

*) Glej vaje v 3. in 4. številki lanskega letnika „Slovenskega Sokola“.

poprečno število tu dobljenih znamk je veljalo kot končna znamka) ter na krogih (tu poljubna vaja);

v skoku v daljino (največja mera skoka za višji oddelek 4·5 m, za nižji oddelek 4·2 m);

v skupnih (prostih) vajah (2 izžrebani sestavi iz zletnih prostih vaj; izžrebane so bile za višji oddelek I. in V., za nižji oddelek II. in III.);

v teku na 91·4 m (najboljši čas za višji oddelek 13, za nižji 14 sekund).

Na drogu je bila izžrebana za višji oddelek 4., za nižji oddelek pa 3. vaja; na bradlji za višji oddelek 3., za nižji 5. vaja; na konju na šir za višji 3., za nižji 5. vaja.

Vaja na krogih je bila poljubna, pa za celo vrsto enaka. Posamezniki v vrsti, ki se je razšla, so mogli izvesti vajo te vrste, drugi posamezniki so si morali izbrati eno izmed sestav, ki jih je sestavil tehnični odsek za vsak oddelek.

Vaje na orodju so se znakovale z do 10 točkami, na krogih se je razen tega še znakovala težkost z do 10 točkami.

Pri skoku se je znakoval nalet in odziv z do 2 točkama, let in doskok z do 2, mera skoka z 2 do 6 točkami, in sicer po naslednji tabeli:

4— m (višji), ozir. 3·80 m (nižji): 2 točki;
4·30 " (") " 4— " ("): 4 točke;
4·50 " (") " 4·20 " ("): 6 točk.

Dovoljena sta bila 2 skoka: poskusni in pravi

Pri teku je izgubil tekmovalac za vsako $\frac{1}{5}$ sekunde, za katero je predpisano pot dalje tekel nego najkrajši določeni čas, 1 točko.

V višjem oddelku je tekmovalo 15, v nižjem 145 vrst. V vrsti je bilo 6 tekmovalcev.

Za posameznike je bilo dosežnih točk 80, in sicer: na drogu, na bradlji, na konju, v skoku, v prostih vajah in v teku po 10 točk = 60 točk, na krogih 20, skupaj 80 točk. Vrsta je torej mogla doseči $6 \times 80 t. = 480 t.$; razen tega je bila vrsta znakovana glede na skupno izvedbo prostih vaj z do 10 t. in glede na vedenje pri tekmi ravno tako z do 10 t., v vsem skup je torej vrsta mogla doseči največ 500 točk.

Iz pravil za znakovanje navajamo:

Da se vaja sploh znakuje, se mora izvesti cela. Izjema je le, če je dovršitev onemogočil padec telovadca z orodja in je telovadec izvedel vsaj pol sestave. V tem primeru se znakuje izvedeni del brez ozira na manjkajoči del, tekmovalcu pa se všteje samo polovica te znamke. Ta določba velja samo za drog, če bi telovadec v kolebu odletel. Do kam sega polovica, ki se mora izvesti, določi seja sodnikov, ko bodo vaje izžrebane.

Če se zamenja v sestavi, bodisi obvezni ali poljubni, kakšna vadbena prvina z drugo, pa naj se tudi določena prvina potem pripoji, je smatrati to sestavo za drugo, ki se znakuje z ničlo.

Če prida tekmovalac nekaj, kar ne pripada k sestavi, ali če kaj predpisanega izpusti, velja isto, kar je določeno v prejšnjem odstavku.

Mete, prekinjene z visokim usedom ali z dotikom, pa gladko izvedene, je smatrati pri znakovanju za močno prekinjene. Vaja, prekinjena z visokim usedom ali z dotikom, se klasificira z ničlo. Vaja, prekinjena vsled prijema za hlače, se znakuje kot lahko prekinjena. Pomota v obratu se znakuje z 0. Ako se pri vaji zamenja koleb s tegom ali narobe, se znakuje vaja z ničlo. Napake telesa: pokrčene roke, izbočene noge i. t. d. naj se poprej oznanijo sodnikom, ki se jim je na to ozirati.

Sicer se pravilna izvedba znakuje po lestvici:

Vaja	nezalo	izvedena z	1	točko,
"	zadostno	"	2—3	točkama,
"	primerno	"	s 4	točkami,
"	srednje	"	5—6	" "
"	zadosti dobro	"	7	" "
"	dobro	"	z 8	" "
"	jako dobro	"	9	" "
"	vzorno	"	10	" "

Za vsako prekinjenje sestave se odštejeta od znamk za izvedbo 1—2 točki po tem, kakršno je prekinjenje.

Polovice in četrтинke točke so nedopustne.

(Dalje prih.)

Proste vaje za zlet srbskega Sokolstva I. 1909.

Temeljna postava: spetna stoja — priročiti!
Časomerje: 1., 2., 3., 4.
Vsak oddelek 4 krat.

I.

1. Odkoračna stoja z levo — vzročiti (s predročanjem).

2. S prisunkom leve noge spetna stoja in takoj odkoračna stoja z desno — odročiti s čelnimi krogi ven.

3. Poluobrat v levo v izpad z levo naprej — predročiti gor.

4. S prisunkom desne noge v spetno stojo — priročiti.

II.

1. Zakoračna stoja z desno — vzročiti ven.

2. Poluobrat v desno v razkoračno stojo in predklon — predročiti.

3. Poluobrat v desno na petah v izpad z desno naprej — predročiti z desno gor; zaročiti z levo.

4. S prisunkom desne noge v spetno stojo — priročiti.

III.

1. Odkoračna stoja z desno — odročiti.

2. Poluobrat v levo na petah v izpad z levo naprej — predročiti z desno gor (z lokom navzdol), zaročiti z levo.

3. Izpad z desno naprej (s predkorakom) — vrhni udarec z desno (z bočnim krogom dol), z levo skrčiti zaročno.

4. Poluobrat v levo in s prisunkom desne noge v spetno stojo — priročiti.

IV.

1. Izpad z desno naprej — predročiti z desno gor, zaročiti z levo.

2. Cel obrat v levo v poklek z desno — vzročiti.

3. Vzravnavna in izpad z desno naprej — odročiti.

4. S prisunkom desne noge v spetno stojo — priročiti.

V.

1. Poluobrat v levo v poklek z desno — skrčiti zaročno.

2. Vzravnavna in izpad z desno v stran — suniti navzgor.

3. Polubrat v levo in s prisunkom desne noge v čepenje — predročiti.

4. Vzravnavna — priročiti.

Vestnik slovenskega Sokolstva.

Slovenska sokolska zveza.

Seja odbora S. S. Z. dne 10. maja 1908. Navzoči od predsedstva: II. podstarosta dr. G. Serbec (Celje), načelnik dr. V. Murnik, tajnik B. Kajzelj, namestnik A. Kostnapfel; zastopanih 15 sokolskih društev, in sicer: Brežice, Celje, Domžale, Idrija, II. Bistrica, Kamnik, Kranj, Ljubljana, Ljubljana I., Maribor, Novo mesto, Šiška, Tržič, Zagorje, Žalec-Braslovče. Opravičeni: I. podstarosta dr. O. Rybař, blagajnik R. Vesel, od društev samo Gorica in Ljutomer.

II. podstarosta br. dr. Serbec otvori sejo, pozdravi navzočne brate ter omenja, da je kriza, ki je nastala v zveznem predsedstvu, končana; naznanja, da je srbski sokolski zlet v Belgradu preložen na prihodnje leto ter da so zvezi pismeno prijavili svoj pristop Sokol I. v Ljubljani ter Žensko telovadno društvo v Šiški,

po bratu Smertniku pa Sokol v Soštanju, proti katerega ustanovitvi je delalo graško namestništvo vse mogoče ovire, tako da je bila zveza primorana, pritožiti se pri ministrstvu. Naposled omenja volil umrlih bratov Polaka in Lavrenčiča tržiškemu, oziroma postojnskemu Sokolu. Obema bodi časten spomin! Izreka zahvalo g. R. Kollmannu, ki je v spomin umrlega svojega očeta daroval znaten znesek ljubljanskemu Sokolu.

Priglašena društva so bila sprejeta v zvezo.

Tajnik br. Kajzelj pojasni najprej vzroke odstopu svojemu in zopetnemu sprejetju tajništva. Nato poroča: Od zadnjega občnega zbora do danes so se ustanovila sokolska društva: v Ljubljani: Sokol I. in Sokol II., dalje v Radovljici, v Soštanju in žensko telovadno društvo v Šiški. Sokol Ljubljana II. in Sokol v Radovljici še nista priglasila pristopa k

zvezi. Snujejo se sokolska društva v Št. Vidu nad Ljubljano, na Vrhniki, v Logatcu ter v Cerknem (Goriško). Pripravljalnemu odboru v Cerknem podari zveza vsled njegove prošnje vse letnike „Slovenskega Sokola“. Društva v Kranju, v Metliki, v Postojni in v Zagorju niso prenehala biti člani zveze. — Češka Obec Sokolska se zahvaljuje slovenskemu Sokolstvu za tako impozantno udeležbo na praškem vsesokolskem zletu ter pošilja album, obsegajoč 100 prekrasnih slik „Stare Prage“ kot dar češkega Sokolstva slovenskemu. Predsedstvo je Č. O. S. izreklo prisrčno zahvalo. — Hrvatska sokolska zveza naznanja novoizvoljeno svoje predsedstvo, istotako srbska sokolska župa Fruškogorska. — Zveze slovanskega Sokolstva odbor je imel dne 2. februarja t. l. ustanovno sejo na Dunaju, o kateri je že poročal „Slovenski Sokol“. — Vaditeljskega tečaja v Pragi meseca februarja t. l. se je udeležil načelnik mariborskega Sokola br. Ilich.

Tajnikovo poročilo se vzame na znanje. Br. dr. Pestotnik (Sokol Ljubljana I.) želi pojasniti glede zveznega arhiva. Pojasni se, da je urejen in da ga vodi zapisnikar br. Bukovnik, ki pa je sedaj odpotoval za dalj časa na Dunaj. Naprosi se br. dr. Šavnik, da prevzame posel arhivarja, sestavi natančen seznam ter poroča o arhivu na prihodnjem občnem zboru.

Ob odsotnosti br. blagajnika poroča nato br. tajnik o stanju blagajnice. Gotovine ima zveza 392 K 88 v, ki je plodonosno naložena. Društva skrajno malomarno plačujejo prispevke, doslej so plačala samo društva: ljubljanski Sokol, Sokol v Zagorju, Novem mestu in v Ilirski Bistrici. Celo za l. 1907. so še na dolgu društva v Brežicah, Jesenicah, Ljutomeru in Žalcu. Sklene se opozoriti vsa društva, ki še niso plačala prispevkov, da je rok za vplačilo potekel že 30. marca t. l. ter da naj nemudoma pošljejo prispevke.

Ker nimamo podrobnih določil glede kompetence zveznega predsedstva in odbora v denarnih zadevah, se sklene na predlog br. dr. Pestotnika sestaviti tozadevna navodila. O tem je poročati in predloge staviti na prihodnjem občnem zboru. Sklene se nadalje glede plačevanja zveznih prispevkov uvesti kontrolo, ki jo bodo izvajali zvezni nadzorniki.

Br. dr. Murnik omenja, da ob sredstvih, kakor so ji bila doslej na razpolago, zveza nikakor ne more vršiti svoje naloge tako, kakor bi bilo potrebno in kakor žele predsedstvo in

zvezna društva sama. Že s prispevki v dose-danji odmeri pa bi se dalo mnogo več storiti, če bi jih vsa društva redno plačevala. Ob sedanjem razvoju Sokolstva je zlasti nujno potreba, da se nastavi nekak „zvezni vaditelj“, ki bi se mogel docela posvetiti potovalnemu pouku med sokolskimi društvi, posebno mlajšimi, ki jim nedostaja dobrih vaditeljev. Vaditeljem starejših društev, ki imajo obilo posla v svojem društvu, komaj še ostaja kaj prostega časa, ki bi ga mogli posvetiti drugim društvom. Treba moža, ki mu bo vaditeljstvo poklic! Sklene se, če le mogoče, že prihodnje leto nastaviti takega zveznega vaditelja.

Br. Smertnik se naprosi, da izdela načrt organizacije žup ter poroča o tem na prihodnjem občnem zboru.

Prošnjam sokolskih društev v Ljutomeru in v Prvačini za znižanje zveznega prispevka se ne more ugoditi. Sokolske legitimacijske listke založi zveza, kjer naj si jih društva naroče. Sklene se dalje, da bo občni zbor dne 28., oziroma 29. junija t. l. Sklene se naposled, izraziti hrvatskim Sokolom in hrvatskemu narodu v njih težkem boju za narodne pravice in demokratična načela popolne simpatije. Sklep seje ob polu 2. pop.

Bratom načelnikom! Tehnični odsek S. S. Z. je sklenil v svoji seji dne 10. maja t. l., da je vsem društvom vaditi proste vaje, določene za zlet v Belgradu, to je iste, kakor so se izvajale ob III. vsesokolskem zletu v Pragi l. 1895. (Glej današnjo številko „Slov. Sokola“.) Te vaje je izvajati pri vseh skupnih nastopih slovenskih sokolskih društev letos in prihodnje leto do zleta v Belgradu, izvzemši pri zletu gorenjskih sokolskih društev v Kranju, za katerega so določene vaje, objavljene v 3. številki „Slov. Sokola“. Za nastope posameznih društev se prepušča določitev vaj društvenim vaditeljskim zborom.

Društva.

Notranjska sokolska društva prirede dne 19. julija letos zlet v Logatcu. Tu so se

zbrali 20. aprila t. l. načelniki društev iz Idrije, Ilirske Bistrice, Postojne in Žirov k sestanku, na katerem so se domenili glede javnega nastopa in določili sledeči spored javni telovadbi: 1. proste vaje s III. vsesok. zleta v Pragi, izvaja članstvo, 2. vaje s praporci, izvajajo ženski oddelki, 3. rodna telovadba brez menjave, 4. proste vaje z II. vsesok. zleta v Ljubljani, izvaja naraščaj, 5. proste vaje s V. vsesok. zleta, izvajajo izbrani telovadci. Tehnično vodstvo zleta se je poverilo zveznemu nadzorniku.

Telovadno društvo „Sokol“ v Šiški je imelo dne 10. majnika javen nastop na Koslerjevem vrtu. Telovadbe se je udeležil sokolski naraščaj, žensko telovadno društvo ter ena vrsta članstva. Točno ob napovedani uri, ob 1.5., je prikoral v zastopu naraščaj (24 dečkov) na telovadišče ter se uredil tam med pohodom v štiristope. Izvajal je tri oddelke prostih vaj z zagrebškega zleta, in sicer brez godbe in štetja. Za širše občinstvo bi bilo bolj hvaležno, ako bi ta naraščaj izvajal proste vaje ob godbi; za veččake pa bi morala biti klasifikacija vaj brez štetja in godbe milejša, še tem bolj, če se upošteva tako nizka starost — sami 5–7 letni dečki — in vendar so bili, če tudi strože sodimo, posamezni gibi dobri in skladnost dokaj zadovoljiva. Izvedba je bila živahna, občinstvo je vneto izražalo svojo pohvalo. Opomniti je, da bi dečki pač morali biti uvrščeni po velikosti! Za njimi je nastopilo žensko telovadno društvo v prostih vajah, ki jih je sestavil brat načelnik. Mlade telovadke-novinke so te zanje nekoliko težke vaje v splošnem dobro izvedle. Tudi na bradlji so pokazale telovadke mnogo veselja do telovadbe ter lep napredek, ki nas navdaja z upanjem do kar najlepših nadaljnjih uspehov. Izvedbam je sledila živahna hvala občinstva. Za njimi je nastopila vrsta članstva na drogu in bradlji. Nekateri so dobro izvedli izbrane si vaje, drugim so bile pa pretežke in so nastopili brez vsake sigurnosti. Videli smo tupatam, da so najlažjo prvino v vaji pokvarili, a težja se jim je — posrečila. Tudi za dostope, odskoke in odstope treba še mnogo vadbe. Potem je še nastopil naraščaj na bradlji in konju in z lepim dostopom in odstopom vadal sebi primerne vaje, sestavljene iz različnih metov in obratov, ter končno izvedel dve

skupini na bradlji. Izvedba je izzvala glasno, dolgotrajno pohvalo občinstva. Strokovnjak je bil lahko zadovoljen, a še bolj bi bil, ako bi bil naraščaj bolj umerjeno in v redu oblečen. Treba bi bilo pač nekaj dni poprej obleko pregledati. Zdi se nam, da ima požrtvovalni brat načelnik premalo pomočnikov pri svojem delu. Eden ali dva ne moreta vselej vsemu kaj in želeti bi bilo, da se vsaj ob takih prilikah loti več bratov dela v pomoč načelniku ter da uredi vsaj stvari, ki, kakor n. pr. pregledanje obleke naraščaja, ni treba, da bi jih moral oskrbeti načelnik sam, ampak jih lahko tudi kak drug odbornik ali član. — V splošnem smemo o tej telovadbi izreči ugodno sodbo, zlasti, če upoštevamo, da so boljši telovadci odšli in sedanji večinoma vadijo šele kratek čas. Vztrajnemu nadaljnjemu delu br. načelnika se brez dvoma posreči, izobraziti jih kar najbolje, pa tudi vzgojiti krepak vaditeljski naraščaj. Naj bi br. telovadci poplačali načelnikov trud s kar najmarljivejšim obiskom telovadnice! — Veselica je bila prav dobro obiskana in je nesla društvu K 500 — čistega dobička, od katere vsote dobi stavbni sklad „Ljubljanskega Sokola“ 10%. „Sokol“ v Šiški je s to priredbo lahko zadovoljen. K.

Prispevki za stavbni sklad ljubljanskega „Sokola“ v aprilu. Prodana bloka: št. 5 Tomo Burgštaler in št. 6 Stanko Vidmar po 20 K, je 40 K. Redni prispevki za mesec april: dr. V. Murnik 5 K; po 1 K bratje: dr. A. Švigelj, L. Rogl, P. Skale, V. Bukovnik, P. Drenik, L. Franke, A. Jagodić, A. Kostnapfel, dr. J. Šavnik, R. Vesel, C. Koch, I. Pribil, Al. Hudovernik, V. Rohrmann in U. pl. Trnkoczy; brata: Žiga Vodušek 2 K in Arnošt Windischer od januarja do konca junija 6 K.

Književnost.

Za Sokolstvo. Rasprave i crtice o Sokolstvu i za njega. Preveo, priredio i uredio dr. Božo Vinković, starejšina „Hrvatskoga Sokola“ u Karlovcu. Svezak II. Cijena 20 filira. Čisti prihod za „Sokol-dom“ u Karlovcu.